

8

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. V 36/1970

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΝΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Dec. 1969 / 10-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Περιθώριον...
(παλαιότερον ὄνομα: .....), Ἐπαρχίας Αἰγιαλείας
Νομοῦ Ἀχαΐας.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γκαῦρος
Κουραχάνης.... ἐπάγγελμα Αἰδαμαζοῦ.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Περιθώριον Αἰγιαλείας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 3 μῆνας....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Τριανέτος Ἰωάννης.....

ἡλικία... 60... γραμματικαὶ γνώσεις τελειόφατος...
Δημ. Γκορζίου... τόπος καταγωγῆς Περιθώριον
Αἰγιαλείας.....
β) Ἰωάννη Φαρράου.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Δὲν ἔχιντο τοιοῦτοι.....
διαχωρισμοὶ περιοχῶν.....
Ἐπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἐνηλλάσσοντο καθε ἕως.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. εἰς Φυγία
πρόεσσα καθε χωριῶν εἶχε τὴν ἰδιοκτησίαν του.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον, τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ἄρροι πατέρες τὴν διανέμουν πρὶν τοῦ
θανάτου τῶν καὶ ἄρροι τὴν διατηροῦν συγι-
ντρωπὴν καὶ διανέμει αὐτὴ μετὰ τὸν θάνατό
τούς.

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *..Περιορίζονται.. και μετ τὴν γεωργίαν και μετ τὴν κτηνοτροφίακ.*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *..Ποιοι που υπάρχουν ασχολούνται.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....
..Δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα κτήματα.....
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .....
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;).....
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὄλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; .....
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ;.....
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; .....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Δὲν ἔχει χρησιμο-
ποίησιν.*
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ. *Τὸ ἔτος 1958*.....

στ. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

Οὐκάθε ἓνας τὸ ματεγεύαζε μόνος του.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *ἔιχε τὴν μορφήν τοῦ ὑπ' ἀρ. 2 ἀρότρου. Οὐδὲμία διαφορὰν εἶχε μὴ τὸ εἶναι ἰσομήνου. Τὴν μίτρον δὲν ὑπάρχει ζύγινον ἀρότρον.*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *Δὲν ἰχνογραφήθη ἔρηθον εἶχε ἀριθμῶσι τὴν ἰδίαν μορφήν μὴ τὸ ὑπ' ἀρ. 2.*

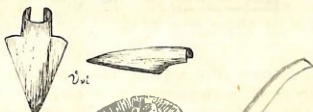
1. χέρουζι.....	6. εσθάρι.....	11. ....
2. ἀλεξρόκερο.....	7. πρῶγμα.....	12. ....
3. ἀλεξροπόδα.....	8. φτερό.....	13. ....
4. ἐπῶθη.....	9. ὑνί.....	14. ....
5. ἐφῆνα σπᾶθλι.....	10. ἐφῆνα εσθαρῖου.....	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῆσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν. ἡμερᾶν δὲν χρῆσιμα εἶναι.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ἦτο ἡ σπάθη ἀρότρου

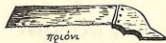
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.....

ἦτο ἡ σπάθη ἀρότρου ἦτο ξυλίνη καὶ εἶναι ὄλην ἢ σιδηρῆν.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

Χρῆσιμοποιοῦνται τὸ σκεπάρνι, τὸ πριόνι καὶ τὸ ξυλοφάϊ.

8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. **Χρησιμοποιοῦνται ἰπποὶ καὶ ἡμίονοι.**

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ... **Μερικοὶ χρησιμοποιοῦν δύο ἢ καὶ ἄλλο
ἓνα.**

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Μόνον διὰ τοὺς βόας ἤτο ἀναγκαῖος.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.). **Ἐπηρεάζονται διὰ χρησιμοποιοῦνται.**

**Ὁ χρησιμοποιούμενος παλαιότερον εἶχε τὴν μορφήν
τοῦ ὑπ' α' ἢ β'. 1. πιζεύλια 2. ζεύλα 3. λοῦρα
4. πρᾶγμα.**

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. **εἰχθετὴν μορφήν τῶν ζευλῶν
τοῦ ὑπ' α' ἢ β' εἰμοιφομένου ζυγοῦ.**

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). **ονομαζέται κουλλούρι καὶ εἶναι
ἐκ σιδήρου ἢ ξύλου.**

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; **ἀπὸ τὸ ἔτος 1950.**

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;
ὡς εἰς τὴν ἀνωτέρω φωτογραφίαν.

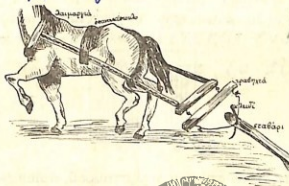

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

... 1. ζαιμαρχία 2. ἔπανομιάριον.....

... 3. ἔκασκία διὰ τῶν ὁποίων διευθύνεται τὸ ζῶον.....

... 4. παζζόντιον.....

μὲν ἐντὸς ἄροτρο
ἐντὸς ζαιμαρχίας

ζ'. Ἄροτριάσις (ὄργανον) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργανον παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. **καὶ παλαιότερον...**

... ἠμέρον, ὄργωνον, ἄνδρες θὰ εἰς γυναικίαις...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... **ὡς εἰς τὴν...**

... **φωτογραφίαν.**.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... **ὁμοίως**

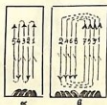
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

τὸ μὲν ἄροτρον εἰς τὴν ἀνωτέρω φωτογραφίαν, τὰ δὲ βόδια μετὰ σχοινία...
δίνονται ἐστὶν ὑπόδειγμα τῶν ζῶων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται ὡς εἰς τὸ μαζωτέρω σχεδιάγραμμα (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμης, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.);

Γίνεσαι εἰς λωρίδας αἰ. σπορία; ζέγονται ε. σπορία;.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν; Ναι. ἢ με αὐζομιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηῖται ἄροτρον; εἰς εὐχάριστα μέρη, ὅπου ζέγω.....

ἐπὶ μζίδεωί τοῦ ἐδάφους δὲν χρησιμοποιοῖται ἄροτρον.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.....

Ἡ διάνοιξις αὐζάμων με τὸ ὑνί π. γ. ἰ. ὡς.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα, (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Εἰς ὅλα τὰ ὀργώματα γίνεται...
Χρῆσις τοῦ ἰδίου τρόπου.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Γίνεται ἓνα ὀργώμα...
κατὰ τὸν Οὐτῶβριον 10-20 ἡμέρας...
πρὸ τῆς σποράς.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐνα ὀργώμα, ὅπως καὶ διὰ τὴν σπορὰν
τῶν δημητριακῶν τὴν ἰδίαν ἐποχὴν.....

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

1 ἕως 3 ἔτη.....

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Ἐνα ὀργώμα τὸ φθινοπῶρον ἢ...

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; Μέχρι το 1950

Ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ δισάκι. Ἐντεῦθεν χρη-
σιμοποιεῖται μουβὰς ἢ ταχόρι.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργώμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

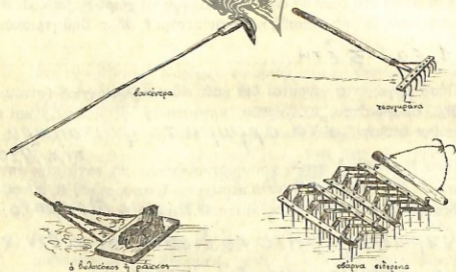
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; **Μ.Ε. ἔργειοειδῆ εἰδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια τοποθετεῖται... εἰ τὸ ἕνα ἄκρον τοῦ βουκέντρου.**.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Α.Ε.Υ. γίνεται!**.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῆ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

Γίνεται μὲ τσαπί ἢ ἀπρία ζεῖεται καὶ ζινάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

.. Ο. υ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. .....

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

.. Η. γυναῖκα .. ἢ τὰ παιδιὰ τοῦ ζευγολάτη ..

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

.. Δὲν γίνεταὶ διὰ ὑδατῶν χωραφίων ..
.. Ἡ σπορὰ τῶν γίνεταὶ εἰς αὐγάσια ..

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

.. Καὶ ἐδῶ δὲν γίνεταὶ διὰ ὑδατῶν χωραφίων ..

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρηνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ, πρασιᾶς, (βραγιᾶς) καὶ ἄλλως.

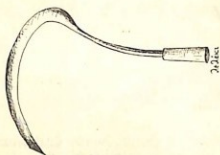
.. ἐφυτεύοντο εἰς γουβιά που ἐχωρίζοντο εἰς βεῖροϊ ..

Β. Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
ΜΕ Τὸ ΔΡΕΠΑΝΙ .....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μ.Ε. Υ.Ο.Κ.6Ε5*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
ἦτο ὀδοντωτή .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
ἦτο ἐκ ξύλου .....

5) Ποιος κατασκεύαζεν αυτά τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Η χωράφοντα... εὐ. του... ἔμποριον:.....*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὁ θερισμὸς τῶν ὀσπρίων... εὐαι... ἐνήμερον γίνεται... διὰ ἐυριζώσεως.....*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν, μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *30-50 ἐματόεττα ἀπὸ τοῦ ἐδάφους... ἀναζόως τοῦ ὕψους τοῦ δημητριακοῦ.....*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Δεν ἔπαιρκεν ἰδιαιτέρα ὄνομασία... Ὁ.Η.Ν.Ω.Ν*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι θεριστὰι ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ ἴδιοι θεριστὰι ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰς χεριές.....*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τοποθετοῦνται 2-3 χεριές μαζί αἰ ὀσπρία... δένονται μαί ἀποτεροῦν τὸ χερόβολο... αἰ μεφαρὰι τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται ἐπὶ ἰδιανματιύθουσιν*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Πέχονται χερβοβοζο*.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

*θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες θερισταί
ὡς ἐπαγγελματίαι ἀπὸ ἄλλου τόπου δὲν
ἔρχονται*.....

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσησιν (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ; .....

Δὲν παρατηρεῖται κατὰ τὸ ἐξῆς.....

- 4) Ἐίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

Ὅχι. δὲν δίδεται! .....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Δὲν ὑπάρχει. τοιαύτη βουκλήθεια. ....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν τῆ ψάθῃ, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

Δὲν ὑπάρχει. τοιοῦτον ἔθιμον. ....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

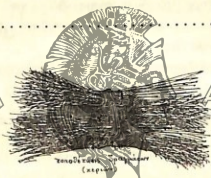
Γίνεται τὰ πρωτὰ πρὶν ἀκατεῖνθαι ὅς...

ἤγιοι, γιὰ νὰ μὴν τριβῶνται οἱ βλαχέες

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ ἴδιο πρόσωπο μετέφερε τὰ κεράβια
καὶ ἐν βυνεκείῳ τὰ ἔδενε 15-20 κερά-
βια ἐκχιρότιμον τὸ δεμάτι. Τὸ δεμάτι
ἔχινετο μὲ ἐπαρτιέι ἢ ἀπὸ τὸ ἴδιο
τὸ εἰτάρι. Ἐργαλεῖο δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνουντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνουντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρῶνουντο ἀνὰ τρέβερα καὶ
ἐτοποθετοῦντο δύο ἀριστερὰ καὶ δύο
δεξιὰ, οὕτως ὥστε νὰ φορτῶνουντα
δὲ φῶα.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται η σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἡ σπορά της γίνεται τὸν Ἀπρίλιον. Ἡ κραναζοχία... πού ἀρχίσει. καὶ μαζζι ἐρχιὰ της... δὲν... μαορεῖ... νὰ μαθοριεθῆ...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρού κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....
Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων γίνεται... μὲ τὸ ξινὸρι...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίξτετο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τῶν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνθίξτετο... ἀπὸ τῶν... μὲ τριφύλλι... φθινόπωρο καὶ μὲ τὴν ἄνοιξιν... ἀφῆνεται νὰ ξηραθῆ περίπου μίᾳ ἐβδομαδᾷ καὶ ματόπιν δίνεται εἰς μπόζες...*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ πρῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Ἐθερίζετο μὲ μαῖσαν...*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....
Τὰ δίσκιμο γίνεται μὲ εἰδιμαί μηχαναί.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ δεματία μετεφέροντο πηκτικὰ τοῦ ἀζωνιοῦ, ὅπου ἐκρηστίετο ἢ θεμωνιά.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗτοι τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν ἢ ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Πέρι ταῖς

θεμωνιάται ἔχει ἄχρη μυζικὸν κατὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν δεματιῶν οἱ σταχυεὶς τοποθετοῦνται ἐξ ἑωστρινὸν τῆς θεμωνιάται.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; .....

Τὰ ἀζωνι ὑπῆρχε ἀνέκαθεν.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Κατεσκευάζετο εἰς τὰ ἀυροκ...

τοῦ χωρίου, ἐπὶ τῆς ὕψους γιὰ νὰ ἔχη ἄερα.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἂν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἐμὰ ἐπιτοὶ αἰμαχένειο εἶχε τὸ δίδυμό τῆς ἀζώνι.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχεται τὴν 15^{ην} Ἰουλίου καὶ λήγει τὴν 30^{ην}.....

- 7) Εἶδη ἀλώνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Ἐπεγράφη.....

Ποῦ εἶναι ἐστρωμένον μὲ πλάκες· πέτρινες, καὶ τὸ χωματάλωνο.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλώνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο: καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).....

Καθαρίζεται μόνον ἀπὸ τὰ χόρτα.....

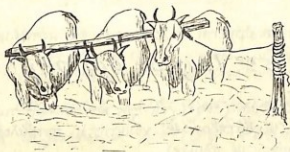
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλώνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τῆς ἀλώνισμοῦ γίνεται ὠριμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Δ.ε.ν. ὑπῆρχε.

ἠριβρένη ἡμέρα καὶ ὥρα.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δερᾶτια ἐσποθετοῦντο... ὄρθια... μί...
ἐξαφρὰν... υζίδιον... πρὸς... τὸ... κέντρον... τοῦ
... ἀζωνιοῦ.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχρωποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δουκάση, βουκάση κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

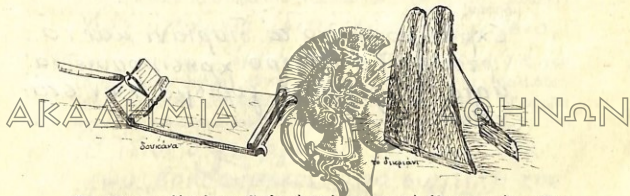
Τοποθετεῖται εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀζωνιοῦ ὁ στηγερὸς. Ἀπὸ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται σχοινίον διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἄλλο ἄκρον τῶν τῶν ζῶα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινίον ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινίον εἰς θηλείας, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείας περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Δένεται... τὸ ἔκκοιτί... εἰς... θηλείαι... οἱ ὁποῖες
περιβάλλουν τὸν... ζαίρον... τῶν... ζώων... καὶ
τοιαύτῳ... εὐρύθῳ... τὸ... ζῶα... περιφέρονται!...
ὄντως... δεξιμένα... εἰς... βειράν.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασματων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνια, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἐπὶ ποῦ τὸ ἐπινοήθη καὶ παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Δέν... χρησιμοποιεῖται... τοιοῦτον...
ἀγωνιστικὸν... μέσον.....
.....
.....

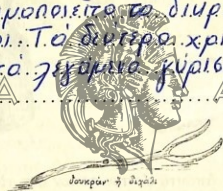
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἦρχεται βυθῆθως τὴν 10ην πρωινήν.
καὶ ἐπεροσῶτο τὴν 3ην ἀπογευμα-
τινὴν.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ διυριάνι καὶ τὸ
φτυάρι. Τὸ δεύτερον χρησιμοποιεῖται
κατὰ τὰ γεωργία γύρω γ.α. τῶν ἐστία-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκότους στάχους ; .....

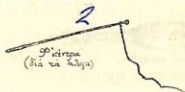
Ρίπτει μὲ τὸ διυριάνι αὐτοὺς ποὺ εἶναι
ἐστὶ ἀύρα καὶ δὲν τοὺς πατοῦν τὰ ζῶα.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Ἦτο..

ἢ ὑπ' ἄρ. 2 φ' κέντρα που ζεχίται
καροτσῆι.

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Ποσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν Δ.Ε.Ν. Υ.Π.Α.Ρ.Χ.Ε.Ι. Ι.Δ.Ι.Α.Ι.Τ.Ε.Ρ.Η. Ο.Ν.Ο.Μ.Α.Σ.Ι.Α... Μία. ε.τ.ρ.ω.ε.ι.ς... τ.ή.ν. η.μ.ε.ρ.α. η. ζ.ω.ν.ί.φ.ε.τ.ο.....

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά να άποχωρισθούν τὰ άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα) Δ.Ε.Ν. Υ.Π.Α.Ρ.Χ.Ε.Ι. Ι.Δ.Ι.Α.Ι.Τ.Ε.Ρ.Η. Ο.Ν.Ο.Μ.Α.Σ.Ι.Α..

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια κά του ζώα ή ύπηρεχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναράτοι και άγωγιάτες), οι όποιοι είχαν βόδια ή αλογα και ανέλαβανον τον άλωνισμόν

Ο. ίδιος. ο. γεωργος με. τα. ίδια. του. ζωα...
 ζωα, βοηθούμενος. από. ευγενείς. του.
 ή. χεί.το.κες., ε.τ.α.ύ.ι. ο.π.ο.ί.α.υ.ι. ω.φ.ε.ι.ζ.ε.
 να. ανταποδω.ση. τ.ή.ν. βοήθ.ε.ια.ν.....

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπηρεχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

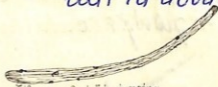
Δ.Ε.Ν. Υ.Π.Η.Ρ.Χ.Ε. Α.Ζ.Ζ.Ο.Σ. Τ.Ρ.Ο.Π.Ο.Ι. Α.Π.Ο.Χ.Ω.Ρ.Ι.Σ.Μ.Ο.Υ.

- 19) Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ὅσον μήκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *Χρῆσις... ἡσπανάου...
 ἔχινιτο... διὰ τὴν φασὴν, τὰ ρεβιθία...
 καὶ τὰ μουριά.*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνεμα
 μικροῦ κερῶ δημητριακῶν...

τὸ δικάβαλο

Ἰὺπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο, διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; *ἔχινετο... μόνον... ὑπο... τῶν...
 μελῶν... τῆς οἰκογενείας.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Τὰ ἀνωτέρω δημητριακὰ ετοποθετοῦντο διὰ τὸ κοπάνισμα ἐπὶ ζύζον. Τὸ κοπάνισμα ἀπὸ βιβλίου μάνον εἰς τὸν χωρίον τοῦ μαρπου ἀπὸ τὸν σταχυσ.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

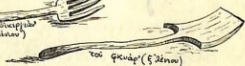
Ἄν. ὕπῃρχε βυνηθῆσιο νὰ τραγουδοῦνται τραγούδια. Διὰ τὸ πρῶτον ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας. Ἄν ἐξέγοντο.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Τὸ εἶδος 1958.....

Ἄν. ἄνθρωπος. ἢ πρόσωπον ἢ βυνηθῆσιο τοῦ χωρίου, ὅλγῳ ἐρχόταν ἀπὸ ὄλλο μέρη. β. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχτες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Λέγονται λειῶμα. Τοῦτο σωρεύεται μετὰ τὸ γεθόμενον δικριάνι τὸ εἰμονιφόμενον εἰς τὴν φωτογραφίαν καὶ τὸ φτιάρι τὸ εἰμονιφόμενον παραγέρως τοῦ δικριανίου.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
 χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
 καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ὁ σωρὸς ἔχει
 ἐκῆμα ἐκκλήτως ἐπίμνηες. Πρὶν ἀρχίσαι τὸ...
 λίχνισμα καρφώνεται ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν.
 Ἔνα διυριῶνι ἢ φτυᾶρι. Ἄλλοτε ἔθιμον...
 δὲν ὑπάρχει.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
 φτυᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

*Κατ' ἀρχαί γίνεται μετ' τὸ διυριῶνι. Ὄταν ἀφῶς
 φύκη τὸ περιεσώτερο ὄχυρο γίνεται μετ' τὸ
 φτυᾶρι.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνῶν καὶ ἀνδρες καὶ γυναῖκες.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
 λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦν-
 ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
 τυλοὺς ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
 νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*Λέγονται χονδράδες. Δεύτερον ἀλώνισμα...
 δὲν γίνεται.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζέφων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
 νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Ἡ διαλογή γίνεται μετὰ τὸ δριμόνι τὸ
ἐιμονιζόμενον εἰς τὴν φωτογραφίαν: .....

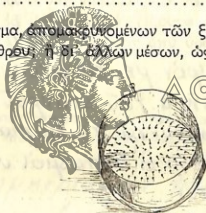
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

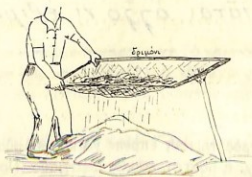
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκιο παλιό δερμάτινο

κοθροὶ ἢ ἀρυλογοί

ἐριμόνι

νων μετὰ ὅπως διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκιον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τῶν υἰούων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα ἐγένετο ὡς προσηκουμένως ἀνεφέρθη. ἡμέραν ἄζοι. ἔκκεδον ἄζωνίζου. με' ἀζωνιστιὰς μηχανὰς.

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; Ὁ καρπὸς ἐκσηματίζεται εἰς σωρόν με' τὸ φτυάρι ἐπ' αὐτοῦ χαράσσεται τὸ σκῆρα τοῦ σταυροῦ καὶ ἐπὶ τὸ νείτρα ἐμπηγνύεται τὸ διαρίον ἢ τὸ φτυάρι. Πραεμύνθησι ἢ ἀσπασμοὶ ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ δὲν γίνονται.

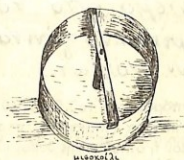
- 8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

Δὲν ἀπαντᾶται ἄλλο τι ἔθιμον.

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Κατεβάζετο μόνον τὸ παπαδιάτικο...

μυσοκόλι

κούτελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

*Μέτρον τῶν δημητριακῶν ἦτο ὁ
 γυνωτάρι τελευεῖς... Δύο τελευεῖδες
 ἀρετέζουκ τὸ ζεχόμενον υἱζόν...*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

*Ἀποθηκεύεται ἐντὸς τῆς οἰκίας εἰς εἰδικὰ
 μεγάλα ξύλινα υἱζώτια που ζεχονται μαθόνια.*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....

Ἀποθνήσκουσαι εἰς τὴν ἀποθήκην ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἀφου προηγουμένως δι.θ.π. βί.μαζι.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεταί) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ....

Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀλώνισμα ἀπὸ τὸν
σωρὸν, χωρὶς προηγουμένως ν.δ. γίνεται...
ἐλαφρῶς τῶν υαζυτέρων βτόχεων.....

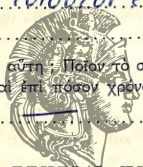
- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ἄν. ὑπάρχει τοιοῦτοι ἔθιμοι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Κατὰ οὐδμίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους ἀνα-
πτεῖται φωτιά εἰς τὸ ὑπαιθρον. κατ'
ἔθιμον.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΣΕΩΣ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 505.....

Έν Αιγίω τῆ 14 Φεβ/ρίου 1970.....

Π ρ ό ς
Τὴν Ἀκαδημία, Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λαογραφίας

Α Θ Η Ν Α Σ

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν, ὡς
προσηρτημένως, τὴν ὑπ' ἀριθ. 20/12-2-70 ἀναφορὰν
τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Περιθωρίου
τῆς ἡμετέρας περιφέρειας, μετὰ τοῦ ταύτη προσηρτη-
μένου ἐρωτηματολογίου, θεδόντως συμπληρωμένου,
καὶ νὰ παρακαλέσωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς περαιτέρω.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ
Ἐπιθεωρητῆς

Παν. Παναγιωτόπουλος.

Διεύθυνση Εκπαίδευσης Αιγιάλειας
Α.Σ. 53

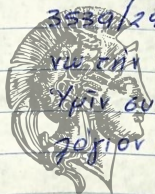
ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
// ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ.

Αριθ. Πρωτ. 20
Διεκλ. ....

Πρὸς
Τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν
Δημοτικῶν Σχολείων Αἰγιαλείας
Εἰς Αἴγιον

Εἰς ἑστερέειν τῆς ὑπ' ἀριθ.
2539/29-11-69 ὑρετέρας, γαρω-
ν τῆς τερτίνης νὰ ὑποβῶν
ἔχων συντηρητικὴν ἐρωτηματο-
λόγιον συμπληρωμένον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Ἐν Περιθωρίῳ τῇ 10-2-70

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 505
Ἡμερομηνία 12-2-70

Εὐφροσύνης

Διευτὴς τοῦ Σχολείου

Κουμής

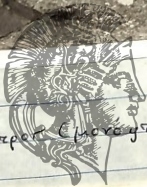
Εξέλιξη της 3ης Εργαστηριακής

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σιδηρούς άροτρα (Μονοαγέρα)

Σιδηρούς άροτρα (2ης)

Ελέως 652. Ζ. Ερυσσινωτική

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Περίνο άλωνι.

Επίσκεψη στο Ηρώδειο

1. Κοίτη
2. Στάσις

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Επίσκεψη στο Ηρώδειο

Δομοί.

Δρέπανο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόγγα

1. Διυρίων

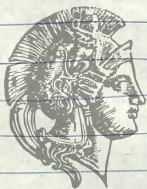
2. Φτυάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ